

	Pvm	Liite nro
Eltk.	26.09.2018	2
K.hall.	15.09.2018	4_
K.valt.	30.10.2018	13



ELINVOIMAOHJELMA

2018-2025

SISÄLTÖ

1

JOHDANTO | 3

2

NYKYTILA-ANALYYSI | 4
AIKAISEMPI STRATEGIA | 6
ELINVOIMAN TEKIJÄT | 7

3

VISIO JA KEHITTÄMINEN | 8

4

TOIMENPITEET | 10

LIITTEET

TILASTOT | 12
TIIVISTELMÄ | TAKAKANSI

RAUTALAMMIN KUNTA
Elinkeinotoimisto

Kuopiontie 11
77700 RAUTALAMPI

vt. kunnanjohtaja Anu Sepponen
040 840 5088

elinkeinoasiamies Iiro Lyytinen
020 7464 650

Elinvoimaohjelma 2018-2025

Elinvoimalautakunta 10.01.2018, 9 §
Elinvoimalautakunta 26.09.2018, 35 §
Kunnanhallitus 15.10.2018, 214 §
Kunnanvaltuusto 30.10.2018, 65 §



JOHDANTO

1

Tulevaisuuden kunta rakentuu elinvoimasta, sivistyksestä ja hyvinvoinnista. Rautalammin kunnan elinvoimaohjelma on suunnitelma, jonka tarkoituksena on turvata Rautalammin elinvoimaisuus ja vireys tulevaisuudessa.

Ohjelman taustalla on Rautalammin kunnanvaltuuston hyväksymä kuntastrategia, joka ulottuu vuoteen 2030. Strategian mukaisesti Rautalammin kunnan visiona on olla entistä elinvoimaisempi paikkakunta, joka toimii maaseudun suunnan-

näyttäjänä. Luontoon, kulttuurihistoriaan ja yhteisöllisyyteen pohjaava rautalampilaisuus on elämäntapa ja identiteetti, joka tunnetaan myös kuntarajojen ulkopuolella.

Kuntastrategiassa on linjattu tavoitteista sekä toimenpiteistä strategisella tasolla. Elinvoimaohjelma konkretisoi kuntastrategian tavoitteita konkreettisiksi toimiksi ja priorisoi tehtäviä.

Kuntastrategian mukaisina strategisina päämäärinä on elinvoimainen

toimintaympäristö, asiakaslähtöiset lähipalvelut, paikallisen identiteetin, yhteisöllisyyden ja demokratian edistäminen, elinikäinen oppiminen, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä luonnonvarojen monimuotoisuuden hyödyntäminen. Elinvoimaohjelma pureutuu erityisesti elinvoimaiseen toimintaympäristöön sekä luonnonvarojen monimuotoisuuden hyödyntämiseen.

2

NYKYTILA-ANALYYSI

Rautalampi on 3.255 asukkaan kunta Pohjois-Savon ja Keski-Suomen rajalla. Kunta tunnetaan vireydestään sekä yritysmuutteisyydestään.

Kunnassa on noin 260 yritystä ja työpaikkojen määrä on noin 950. Työpaikoista merkittävin osa, yli 60 % on palvelualan työpaikkoja. Alkutuotannon osuus työpaikoista on reilu viidennes ja jalostuksen noin 18 %.

Merkittävin haaste elinvoimaisuuden kannalta on laskeva väestön määrä syntyvyyden ollessa alle puolet kuolleisuudesta. Kunta on vuodesta 2015 lähtien ottanut kuntaan kiintiöpakolaisia, mikä osaltaan on hidastanut väestön vähenemistä. Vuonna 2016 maahanmuutto kompensoi syntyvyyden ja kuolleisuuden välisen erotuksen ja väestötappio muodostui ainoastaan maan sisäisestä muuttotappiosta. Vuonna 2017 tilanne kuitenkin heikentyi.

Väestön väheneminen muodostaa erityisen haasteen palveluiden säilymiselle sekä yritysten työvoimatarpeen täyttämiseksi. Kuntakeskuksen palvelut ovat viime vuosina vähentyneet. Väestön vähenemisen hidastaminen on ensisijaista kunnan elinvoiman turvaamiseksi ja parantamiseksi.

Rautalammin vahvuutena on vireä yritystoiminta ja vahvat, kasvavat yritykset. Esimerkiksi Toholahden teollisuusalueen yritysten yhteenlaskettu liikevaihto on noin 12 miljoonaa euroa ja työpaikkoja alueella on noin 100. Rautalammin teollisten yritysten liikevaihto on yhteensä noin 19 miljoonaa euroa ja teollisten työpaikkojen määrä noin 130.

Merkittävä työllistäjä paikkakunnalla ovat myös yksityiset sote-alan yritykset, joiden liikevaihto Rautalamilla on noin neljä miljoonaa euroa ja työpaikkoja noin 70-80.

Viime vuosina yritysten erityisenä haasteena on ollut ammattitaitoisen työvoiman saatavuus erityisesti teknologia-, metalli- ja kalusteteollisuuteen. Kunta ei ole näyttänyt haluttavana asuinpaikkana muualta muuttaville työntekijöille.

Vuonna 2014 perustettu Etelä-Konneveden kansallispuisto on tuonut uutta virtaa matkailun kehittämiseen. Se on myös syventänyt yhteistyötä Konneveden kunnan kanssa. Kansallispuiston kävijämäärän kehitys on ollut erittäin voimakasta; Vuonna 2017 puistossa oli 30.000 kävijää ja kasvun odotetaan jatkuvan. Matkailun kehittämiseen kunta on yhdessä Konneveden kanssa panostanut huomattavasti kehittämishankkeiden muodossa, minkä lisäksi molemmat kunnat ovat toteuttaneet matkailuinfraan liittyviä investointihankkeita. Rautalamilla käynnissä on myös Konnekosken ennallistamista ja pienvenekanavan rakentamista valmisteleva hanke. Toteutuessaan kanava avaisi vesiyhteyden Päijänteen vesistöä Rautalammin kuntakeskukseen.

Matkailutoimialan yrityksille on tyypillistä se, että matkailuun liittyvä yritystoiminta on yrittäjille sivutoimista. Yritysten tuotevalikoima ja markkinointi eivät vielä nykyisellään vastaa kansainvälisen matkailun tarpeisiin. Matkailuyritysten verkoston kehittämiseen on panostettu, mutta se vaatii panostuksia myös tulevaisuudessa.

Alkutuotannon osuus Rautalammin työpai-

koista on merkittävä (21 %). Erityisesti investointeja tehneiden maatalojen tilanne on viime vuosina ollut äärimmäisen haasteellinen. Alan trendi on tilakoon kasvaminen ja tilojen määrän väheneminen. Maatalojen taloudelliset haasteet ovat kansallisen tason ongelmia. Kuitenkin investointien edistäminen ja maatilayrittäjien jaksamisesta huolehtiminen ovat keskeisiä asioita alkutuotannon työpaikkojen säilymisen kannalta.

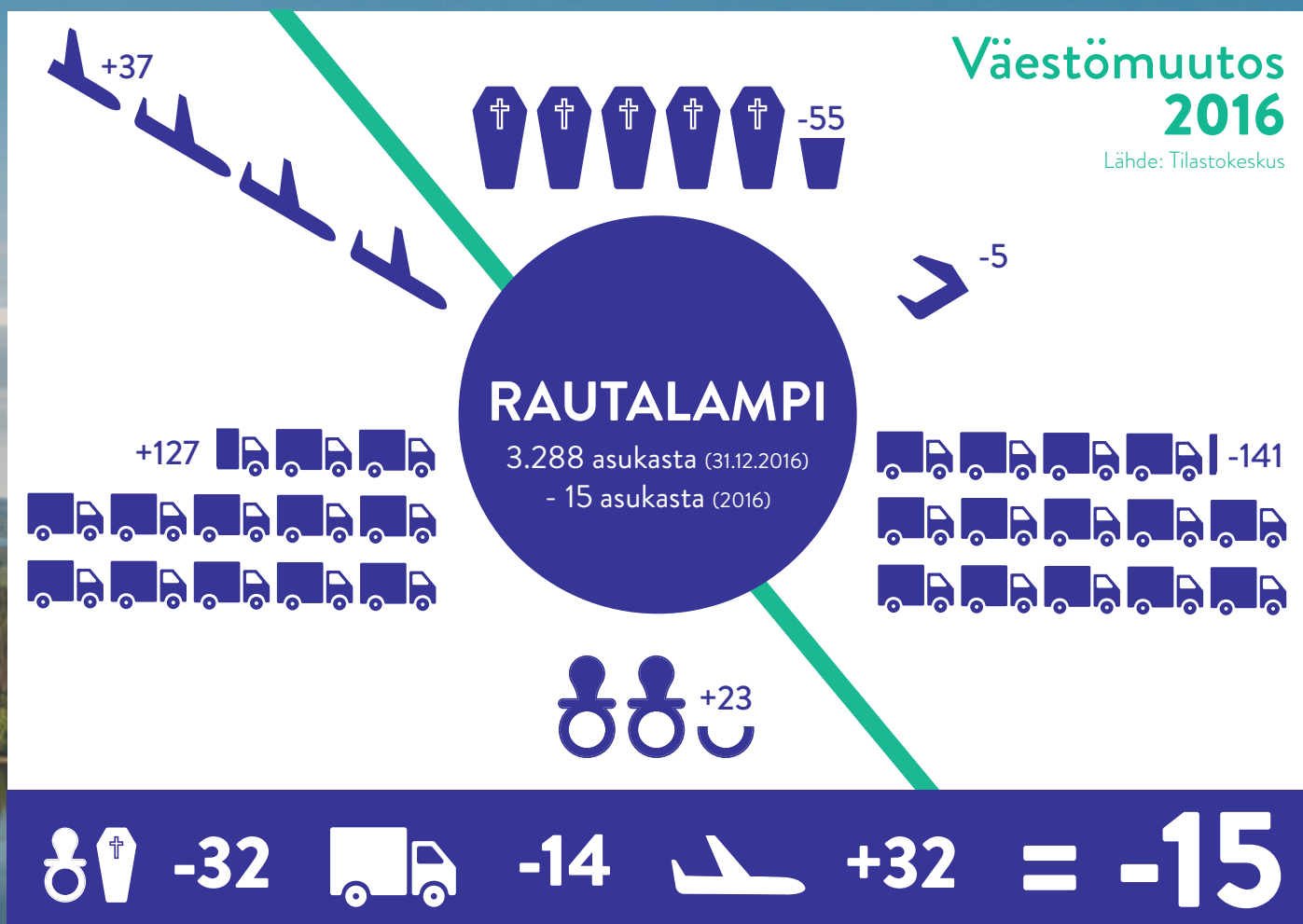
Yksi merkittävä osa elinvoimaisuutta on se, mikä on ulkopuolisen ihmisen vaikutelma paikkakunnan elinvoimaisuudesta. Raitin varren huonokuntoiset ja tyhjinä tai vajakäytöllä olevat kiinteistöt huonontavat paikkakunnasta syntyvää mielikuvaa.

Vielä on syytä nostaa esiin yrittäjien ikä-kenne. Omistajanvaihdoksia tulisi tapahtua useita vuosittain, että palvelutaso säilyisi nykyisenä. Osalla palveluyrityksistä ei ole suunnitelmia omistajanvaihdoksen varalle, milloin riskinä on palvelun loppuminen yrittäjän lopulta jäädessä eläkkeelle. Omistajanvaihdosten edistäminen on keskeistä elinvoiman kehittämiseksi.

Oma lukunsa on toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Tuleva maakunt uudistus tulee muokkaamaan kuntaorganisaatiota ennennäkemättömällä tavalla, kun sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden järjestäminen siirtyy maakunnan vastuulle. Tämä tarkoittaa, että elinvoima tulee entistä keskeisemmäksi kunnan tehtäväksi.

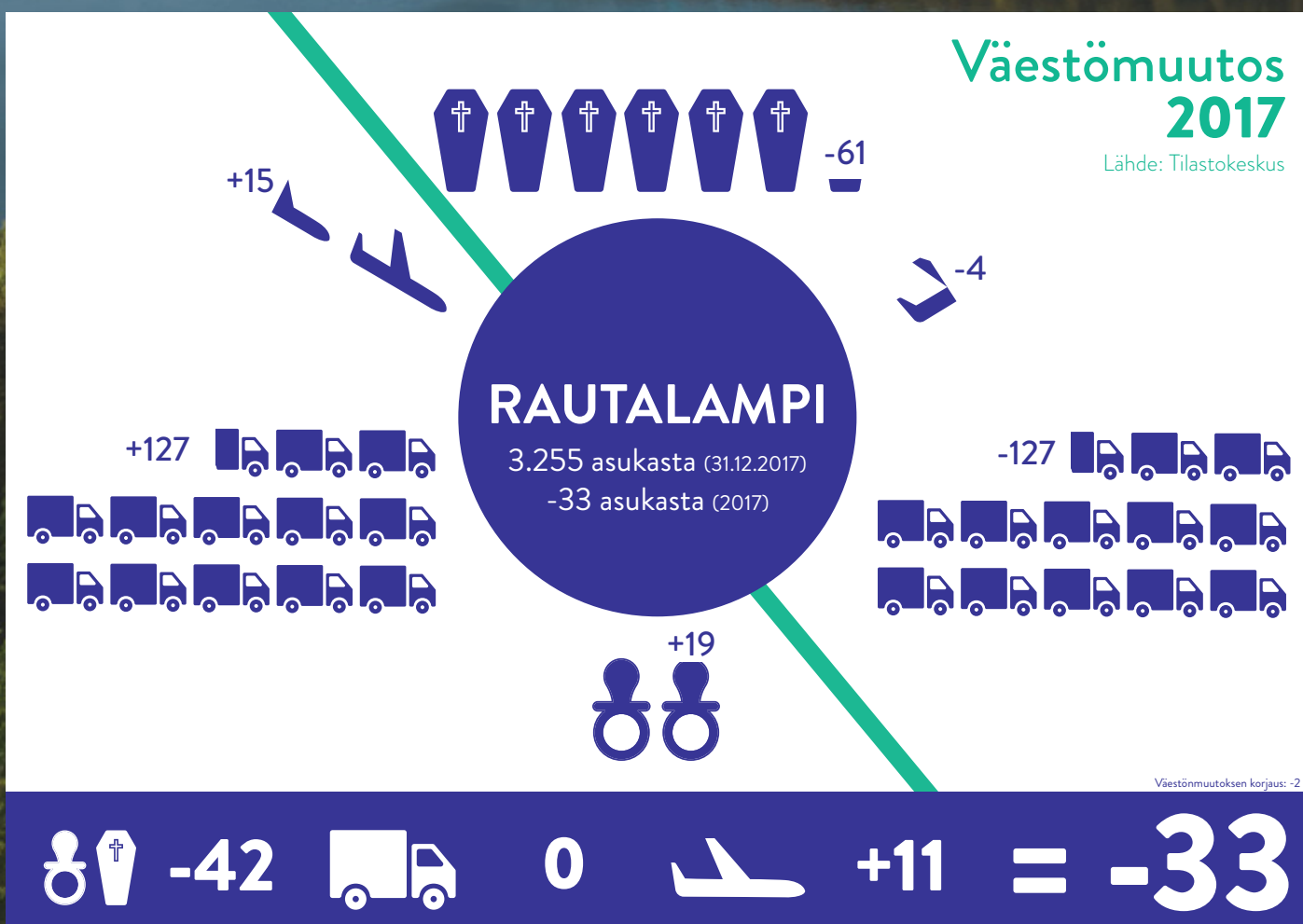
Väestömuutos 2016

Lähde: Tilastokeskus



Väestömuutos 2017

Lähde: Tilastokeskus



Väestömuutoksen korjaus: -2

EDELLINEN STRATEGIA

Elinvoimaohjelmaa edeltävä elinkeinostrategia oli vahvistettu vuosille 2012-2015. Käytännössä strategiaa on toteutettu myös strategiakauden jälkeen, sillä henkilöstönvaihdokset elinkeinotoimissa viivästyttivät uuden elinvoimaohjelman valmistumista.

Elinkeinostrategian visiona oli kuntastrategian 2020 mukainen visio ”Rautalampi on vuonna 2020 asukkaiden ja yrittäjien yhteistyöllä rakennettu ekologinen, vetovoimainen ja viihtyisä asuinkunta.”

Strategian kokonaisvaltaisena tavoitteena

oli, että Rautalampi on vuonna 2015 Pohjois-Savon innovatiivisin eri alojen yrittäjien suosima maaseutukunta, jossa nuorten yrittäjien osuus on kasvava ja jossa etätyömahdollisuudet ovat valtakunnallisesti arvioituna huippuluokkaa.

Strategiassa asetetut tavoitteet ovat täyttyneet osittain. Esimerkiksi työttömyysprosentti oli vuonna 2015 noin 14 %, mutta nyttemmin on päästy huomattavasti lähemmäs tavoitetta (7,5 % 10/2017). Kansallispuiston perustamisen oli myönteinen sysäys matkailupitäjänä kehittymiselle.

Rautalammin elinkeinostrategia 2012 - 2015



TAVOITE
Kunnan työttömyysprosentti on vuonna 2015 alle 5 %.

TOTEUMA



TAVOITE
Suomen Yrittäjien kerran kahdessa vuodessa suoritettavassa elinkeinomaasto-kyselyssä Rautalampi on Pohjois-Savon yrittäjöystövoimisin kunta.

TOTEUMA



TAVOITE
Rautalampi profiloituu luomu- ja lähiruokakunnaksi.

TOTEUMA



TAVOITE
Rautalampi kehittyy matkailupitäjänä (kansallispuisto/vesistömatkailu/hiljaisuus yms.) ja yöpymisten määrä kasvaa.

TOTEUMA



TAVOITE
Kaivannaisteollisuus käynnistyy, kilpailu (kaivostoimintaan johtava löydös palkitaan)

TOTEUMA

Edistynyt

TAVOITE
Uusia yrityksiä perustetaan 10-15 vuodessa ja uusien yritysten nettolukumäärän kasvu on vähintään 5.

TOTEUMA

(osittain)

TAVOITE
Yritysten investointi- ja kehittämistukihakemuksia tehdään vuosittain vähintään 15, joista vähintään 80% saa myönteisen päätöksen.

TOTEUMA



TAVOITE
Yritysten liiketoimintaosaaminen kehittyi suunnitelmallisesti.

TOTEUMA



TAVOITE
Nuorten (alle 40-vuotiaiden) yrittäjien lukumäärä on 25% yrityksistä

TOTEUMA

Ei tietoa



KUVA: MARKUS SJÖBERG

ELINVOIMAN TEKIJÄT

Rautalammin kunta

Kunta on elinvoiman avaintekijä, joka vastaa kunnallisesta päätöksenteosta sekä tuottaa viranomaispalvelut ympäristö- ja rakennusvalvontaviranomaispalvelut sekä vastaa infran rakentamisesta.

Päätösvaltaa käyttävät kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, elinvoimalautakunta, ympäristölautakunta sekä tekninen lautakunta. Viranhaltijatasolla toimijoita ovat kunnanjohtaja, tekninen johtaja ja rakennustarkastaja.

Kehitysyhtiö SavoGrow Oy

Kuuden kunnan omistama kehitysyhtiö tarjoaa yrityspalveluja kaikissa omistajakunnissaan. Kunnassa on nimetty elinkeinoasiamies, joka tarjoaa toimialavapaata neuvontaa yritystoimintaa suunnitteleville ja aloittaville henkilöille sekä yritystoimintaa kehittäville yrityksille.

Lisäksi yhtiö tuottaa kehittämispalveluita marjanviljelyyn, elintarviketeollisuuteen, teknologiateollisuuteen, matkailuun ja puutueteteollisuuteen liittyen. Kehittämispalveluina yhtiö tuottaa myös koulutuspalveluita sekä digitaalisuutta edistäviä palveluita.

Sydän-Savon maaseutupalvelu

Yhdentoista kunnan muodostama maaseutuhallinnon yhteistointa-alue, jonka isäntäkuntana toimii Siilinjärven kunta. Maaseutupalvelu palvelee maaseudun elinkeinojen ja maaseudun toimintaympäristön kehittämiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi viljelijätuki-, peto- ja tulvavahinkoasiat sekä hukkakauran torjuntaan liittyvät asiat ovat maaseutupalvelun perustoimintaa.

Rautalammin Kehitys Oy

Rautalammin kunta omistaa 81,7 % Rautalammin Kehitys Oy:n osakekannasta. Yhtiö edistää elinvoimaa myöntämällä omavelkaisia takauksia mikroyrityksille. Yhtiö voi myöntää takauksia 50.000 euron arvosta yritystä kohti. Muut omistajat ovat Rautalammin Osuuspankki ja LähiTapiola Savo.

Kiinteistö Oy Oikarilan Teollisuushallit

Rautalammin kunta omistaa yhtiön osakekannan kokonaisuudessaan. Yhtiö omistaa kaksi teollisuushallia Toholahden teollisuusalueella. Yhtiön omistamia halleja käytetään vastaanottohalleina uusille yrityksille.

Rautalammin kunnan Asunnonhankinta Oy

Rautalammin kunnan omistama Rautalammin kunnan Asunnonhankinta Oy tarjoavaa vuokra-asuntoja kuntaan muuttaville ihmisille ja vastaavat yksilötasolla tärkeästä lenkistä asukashankinnassa. Yhtiön vuokra-asuntokannan kokonaiskartoitus on käynnissä.

Kumppanit

Rautalammin Yrittäjät, Savon Yrittäjät, MTK Rautalampi, MTK Pohjois-Savo sekä Etelä-Konneveden matkailualueen yrittäjät toimivat tukena yhteisissä asioissa, tekevät elinvoimaisuuteen liittyviä aloitteita ja toimivat strategisina kumppaneina edunvalvonnassa ja vaikuttamisessa.

3

VISIO JA KEHITTÄMINEN

Strategia jalkautuu neljään kärkitoimialaan, joiden menestyminen on kunnan menestyksen kannalta ensisijaista. Lisäksi läpileikkaavina teemoina on asuminen, yhteisöllisyys ja kokeileva toimintakulttuuri.

Kunnan on toiminnallaan tuettava erityisesti Toholahden alueen teknologiateollisuuden yritysten kasvua. Kunnan on kaavoitusta ja maankäyttöä ohjaamalla mahdollistettava alueella toimivien yritysten kasvu. Kunnan on aktiivisella edunvalvonnalla turvattava työvoiman saanti. Tämä nivoutuu toiseen strategian läpileikkaavaan teemaan: asumiseen. Tarjolla on oltava houkuttelevaa vuokra-asuntotarjontaa, joka sopii työntekijöiden erilaisiin perhetilanteisiin. Houkuttelevalla tonttitarjonnalla ja rakentamisen helpoksi tekemisellä mahdollistetaan ankkuroituminen paikkakunnalle.

Paikkakunnalla toimivat maatalousyritykset panostavat kannattavuuteen. Esimerkiksi Luomu-viljelyyn siirtyminen parantaa mahdollisuuksia kannattavaan alkutuotantoon. Alkutuotannossa toimivia yrityksiä kannustetaan tuotteiden jalostamiseen. Kehitysyhtiö SavoGrow on maakunnan kärkiosaaja elintarvikekehityksessä ja rautalampilaisten

yrittäjien tulee hyödyntää tämä resurssi täysimääräisesti. Tämä nivoutuu myös strategian kolmanteen läpileikkaavaan teemaan: kokeilevaan toimintakulttuuriin. Onnistumisen edellytys on, että on hyväksyttyä tehdä myös epäonnistuneita kokeiluja ja todeta, että pieleen meni.

Uskomme vahvasti, että paikkakunnan metsien hyödyntäminen ei ole vielä optimaalisella tasolla. Metsien tuotto-odotusta ja sitä kautta paikkakunnalle tulevaa kantorahatuloa on mahdollista nostaa panostamalla metsänhoidon uusiin menetelmiin. Metsäomistuksen siirtyessä yhä nuoremmille sukupolville ja samalla mahdollisesti pois paikkakunnalta, mahdollistaa esimerkiksi yhteismetsä tehokkaamman metsänhoidon ja edullisemmat myyntisopimukset.

Rautalampi on ollut pioneiri luodessaan toimintaedellytyksiä yksityiselle hoiva-alan yrittäjyydelle. Sote- ja maakuntauudistuksen toteuttaminen muuttaa yritysten toimintakentän täysin. On uskottava muutoksen olevan mahdollisuus. Yritysten menestymisen edellytys on pitkäjänteinen varautuminen uudistukseen ja oman eaktioherkkyyden pitäminen korkealla.

Etelä-Konneveden kansallispuiston perustaminen vuonna 2014 loi pohjan matkailutoimialan kasvulle lähiseudulla. Meillä haasteena on matkailuyritysten pieni koko ja tasokkaan majoituskapasiteetin puute. Tie kehitykseen kulkee matkailuyrittäjien yhteistyössä paikkakunnalla ja lähialueilla. Oikea yhteistön malli löytyy kokeilemalla. Markkinointikokeiluja matkailualalla tehdään aktiivisesti eri kohdemarkkinoille ja suuntaa ollaan valmiita muuttamaan, jos trendit muuttuvat. Nämä nivoutuvat strategian teemoihin yhteisöllisyys ja kokeileva toimintakulttuuri.

Edellä mainittujen kärkitoimialojen lisäksi kunnan itse on kyettävä uudistumaan. Ulkoinen toimintaympäristö muuttuu ennennäkemätöntä vauhtia. Muutoksiin kunta ei voi omalla toiminnallaan vaikuttaa, mutta menestyksen kannalta ratkaisevaa on nähdä muutokset mahdollisuutena ja pyrkiä hyödyntämään toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Myös kuntalaisten ja erityisesti nuorten odotukset kuntaa kohtaan ovat muuttuneet. Kunnalta odotetaan esimerkiksi avoimuutta ja lisäksi epämuodollisesti organisoitunut kansalaisaktivismi haastaa perinteisen, edustuksellisen demo-

”Tulevaisuuden Rautalampi on entistä elinvoimaisempi paikkakunta, joka toimii maaseudun suunnannäyttäjänä. Luontoon, kulttuurihistoriaan ja yhteisöllisyyteen pohjautuva rautalampilaisuus on elämäntapa ja identiteetti, joka tunnetaan myös kuntarajojen ulkopuolella.”

RAUTALAMMIN KUNTASTRATEGIA 2030

KÄRKITOIMIALAT

TEKNOLOGIA-
TEOLLISUUS

MAA- JA
METSÄ-
TALOUS

MATKAILU

HOIVA-ALA

ASUMINEN

YHTEISÖLLISYYS

KOKEILEVA TOIMINTAKULTTUURI

kratian.

Rautalampi on vahva kulttuurikunta, jossa on erinomaiset harrastusmahdollisuudet. Tämä on kyettävä kääntämään elinvoimaksi ja veto-

voimatekijäksi. Sen vuoksi asuminen ja yhteisöllisyyden rakentaminen on kunnan yksi tärkeimpiä tehtäviä tulevaisuudessa. Tälle vahva rautalampilainen kulttuuri antaa hyvän kehittämislähtökohdan.



TOIMENPITEET

KUVA: MARKUS SJÖBERG

Elinvoimaohjelman toimenpideoa ei ole kattava listaus toimenpiteistä ohjelmakauden aikana, vaan suuntaviivat kehittämiselle antava osio.

Toimenpiteet on esitetty myös elinvoimaohjelman tiivistelmässä (takakansi). Toimenpiteet liittyvät elinvoimaohjelman kärkitoimialoihin tai ohjelman läpileikkaaviin teemoihin. Toimenpiteiden järjestys ei ole prioriteettijärjestys.

DIGITAALISESTI LÄSNÄOLEVA KUNTA

KOKEILEVA TOIMINTAKULTTUURI

Digitaalisuus on mahdollistanut epämuodollisesti organisoituneen kansalaisaktiivismin, joka haastaa perinteistä, edustuksellista demokratiaa. Lisäksi teknologinen kehitys luo mahdollisuuden edistää toimintatapojen ja palveluiden tulevaisuussuuntautunutta kehittämistä, tässä tapauksessa digitaalisia kuntapalveluja. Tämä ei tarkoita koko palvelutuotannon täysimääräistä di-

gitalisointia, vaan mahdollisuutta palvella kuntalaisia hyvin myös niukkenevilla resursseilla. Kunnan on oltava digitaalisesti läsnä siellä, missä kuntalaisetkin. Kuntalaisviestinnässä internet on yksittäisistä viestintäkanavista tärkein, mutta ei ainoa.

ELÄVÄ KUNTAKESKUS

YHTEISÖLLISYYS, ASUMINEN, MATKAILU

Rautalammin kuntakeskuksen infrastruktuuri on rakennettu aikana, jolloin Rautalampi oli asukasmäärältään merkittävästi nykyistä suurempi kunta. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi kiinteistökanta pääraitin varrella on tehty palvelemaan suurempaa määrää ihmisiä. Useat kiinteistöt ovat elinkaarensa päässä ja vaatisivat joko perusteellista korjaamista tai purkamisen. Käytöstä poistuneet kiinteistöt antavat huonon viestin kunnan elinvoimaisuudesta. On hyväksyttävä, että osasta kiinteistöistä on luovuttava ja se vaatii rahaa. Jäljelle jäävien kiinteistöjen käyttöasteen parantamisessa tarvitaan innovatiivisia ratkaisuja.

HYÖTY KEHITTÄMISHANKKEISTA

KAIKKI TOIMIALAT

Kunta on aktiivinen toimija kehittämissankkeissa. Elinvoiman kannalta erityisesti yritysten investointi- ja kehittämishankkeisiin kannustetaan. Yritysten toimintaympäristön kehittämiseen liittyvät kehittämishankkeet organisoidaan pääasiassa kehitysyhtiön kautta. Punaisena lankana kaikessa kehittämisessä on hyöty: jokaisen kehittämishankkeen tuloksena on saavutettava konkreettista hyötyä.

KANNATTAVAN KASVUN TAVOITTELU

KAIKKI TOIMIALAT

Kasvu ei ole itseisarvo, mutta muuttuva maailma mahdollistaa useille yrityksille kannattavan kasvun. Yrityksiä kannustetaan kehittämään liiketoiminnallista osaamistaan sekä strategista suunnitelmallisuutta. Työkaluina kehittämisessä toimii kehitysyhtiö sekä Ely-keskuksen yritysten kehittämisspalvelut.

KANSALLISPUISTO YHTEISTYÖN ALUSTANA

MATKAILU

Vuonna 2014 perustettu Etelä-Konneveden kansallispuisto on luonut suuria odotuksia matkailun kehittämiselle alueella. Etelä-Konneveden kansallispuiston on mahdollista olla laajan, maakuntarajan ylittävän alueen matkailullisen yhteistyön alusta. Kansallispuiston ympärillä toimiva verkosto on kunnan kannalta keskeinen yhteistyöalusta.

LÄHIRUOKA

MAA- JA METSÄTALOUS

Lähiruoka on eettinen valinta. Läheltä tulevat raaka-aineet ovat paikallisille ruoka-alan toimijoille mahdollisuus erottumiseen. Paikallisia tuottajia kannustetaan kehittämään omia tuotteita ruoka-alan toimijoille.

MARKKINOINTI

KAIKKI TOIMIALAT, ASUMINEN

Markkinointiosaamisen ja -asenteen kehittäminen on yksi koko elinvoimaohjelman merkittävimmistä tavoitteista, joka kattaa sekä kuntaorganisaation itsensä että kunnassa toimivat yritykset. Kunnassa toimivien yritysten osalta tavoitteena on, että jokaisella yrityksellä on jonkinlainen sähköinen näkyvyys ohjelmakauden lopussa. Lisäksi kunta itse luo strategisen markkinointisuunnitelman, jonka tavoitteena on sisäisen poismuuton hillitseminen sekä asukkaiden hankkiminen.

MATKAILUPALVELUJEN TUOTTEISTAMINEN

MATKAILU

Kansallispuiston ympärille muodostuvalla matkailualueella toimivat yrittäjät panostavat matkailupalveluiden tuotekehitykseen ja palvelukokonaisuuksien paketoimiseen. Tavoitteena on myyntikuntoiset tuotteet, joita voidaan myydä ristiin alueen sisällä tai markkinoida alueen ulkopuolella.

METSÄVARALLISUUDEN HYÖDYNTÄMINEN

MAA- JA METSÄTALOUS

Rautalammilla on merkittävä julkinen ja yksityinen metsävarallisuus. Metsänomistajia halutaan kannustaa ottamaan käyttöön parhaita tiedossa olevia metsänhoitomenetelmiä metsien tuoton parantamiseksi. Metsänomistuksen siirtyessä nuoremmille sukupolville voi esimerkiksi yhteismetsän perustaminen olla kokonaistaloudellisesti edullinen ratkaisu.

PAIKKARIIPPUMATON TYÖ

KOKEILEVA TOIMINTAKULTTUURI

Työelämän muutos kiihtyy tulevaisuudessa. Työmarkkinat eriytyvät globaalisti kilpail-

tuun työhön ja paikalliseen, läsnäoloa edellyttävään työhön. Viihtyisä ja puhdas luonto ja -asuinympäristö luovat mahdollisuuden hyödyntää työmarkkinoiden muutos. Paikkarippumattoman työn tekeminen edellyttää ensiluokkaisia tietoliikenneyhteyksiä, jotka voivat olla toteutettu valokuitu- tai langattomalla teknologialla.

PALVELURAKENTEEN TURVAAMINEN

KOKEILEVA TOIMINTAKULTTUURI

Väestön väheneminen aiheuttaa haasteen paikkakunnan palvelurakenteen säilymiselle. Kauhuskenaariossa vähenevä väestö yhdistettynä ikääntyviin yrittäjiin aiheuttaa pitkällä tähtäimellä palvelurakenteen erittäin dramaattisen heikkenemisen. Palvelurakenteen turvaamisessa tarvitaan ennakoluulottomia ratkaisuja sekä innovatiivista monialayrittäjyyttä.

PARAS YRITYSILMAPIIRI

YHTEISÖLLISYYS, KAIKKI TOIMIALAT

Yrittäjien ja kunnan välillä vallitseva luottamus luo pohjan niin kunnan kuin yritystenkin menestymiselle. Kunnan päätöksenteko yrittäjien suuntaan on avointa ja siinä noudatetaan yritysvaikutusten arviointia. Kunta tiedostaa, että tärkein elinvoiman lähde on kunnassa toimivat yritykset.

RAUTALAMPILAISEN HEIMON HYÖDYNTÄMINEN

YHTEISÖLLISYYS

Rautalampilaisuus on enemmän kuin kunnan jäsenyys. Rautalampilaisiksi tunnustautuvat lukuisat paikkakunnalla syntyneet tai jossain elämänsä vaiheessa Rautalammilla asuneet henkilöt. Rautalampi-heimo on vahva ja se mahdollistaa merkittävät elinvoimaa edistävät tempaukset. Rautalampi-heimo on kunnan tärkeä henkinen voimavara elinvoiman parantamisessa ja siihen tähtäävissä hankkeissa.

SOTE-ALAN YRITYSTEN ERIKOISTUMINEN

HOIVA-ALA

Sote-uudistuksen toteutuminen muuttaa toimialan yritysten toimintaympäristöä erittäin merkittävästi. Yritysten uudistumiskyky on keskeinen voimavara uudistumisessa. Yritykset, jotka kykenevät uudistamaan palvelutarjontaansa käyttäen omia lähtökohtiaan vahvuutena, voivat menestyä alalla myös tulevaisuudessa. Keskeisenä voimavarana on yhteistyö eri toimijoiden ja oman kumppaniverkoston kanssa.

TAVOITETTAVUUTTA PARANTAVAT KOKEILUT

KOKEILEVA TOIMINTAKULTTUURI, MATKAILU

Julkinen liikenne on supistunut paikkakun-

nalla käytännössä olemattomaksi. Suuri osa liikennetarjonnasta keskittyy kunnan ostamiin koulu- ja asiointikuljetuksiin. Esimerkiksi koulukuljetukset kuitenkin toimivat vain koulujen lukuvuoden aikana, kun taas kansallispuistomatkaajat liikkuvat valtaosin kesäaikaan. Liikennekaaren myötä esimerkiksi taksiliikenteen vapautuminen ja markkinoille tulevat uudet henkilökuljetusmarkkinoiden alustat kuitenkin mahdollistavat tavoitettavuutta parantavat kokeilut, jotka voivat myöhemmin laajentua vakiintuneiksi toimintamalleiksi.

TOHOLAHDEN YRITYSPUISTON KEHITTÄMINEN

TEKNOLOGIATEOLLISUUS

Toholahden yrityspuistossa toimivien yritysten kokonaisliikevaihto on arviolta noin 12 miljoonaa euroa ja työpaikkojen määrä noin 100. Kunnalla tulisi olla alueella muutama valmis teollisuustontti, jotka yrittäjien tarpeiden ilmaantuessa olisivat nopeasti rakennettavissa. Maankäytön suunnittelun alueella tulee mahdollistaa toimivien yritysten kasvu. Alueella on niin kunnan kuin yksityistenkin omistamia teollisuuskiinteistöjä, joiden omistajanvaihdokset ovat ajan-kohtaisia ohjelmakauden aikana.

VERKOSTOMAINEN YHTEISTYÖ YRITYSTEN VÄLILLÄ

HOIVA-ALA, TEKNOLOGIATEOLLISUUS,

MATKAILU

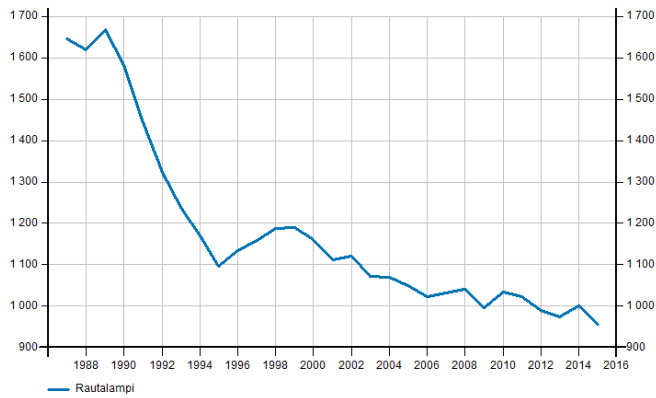
Yhdessä olemme enemmän. Yritykset kaikkialla toimialoilla hyötyvät keskinäisestä yhteistyöstä. Kannustamme yrityksiä muodostamaan omia yhteistyöverkostoja, jotka mahdollistavat esimerkiksi ruuhkahuippujen tasaamista, yhteistä markkinointia sekä erikoisosaamista vaativien työvaiheiden keskittämistä tiettyyn osaan verkostossa.

VIOKRA-ASUNTO- JA RANTATONTTITARJONTA

ASUMINEN

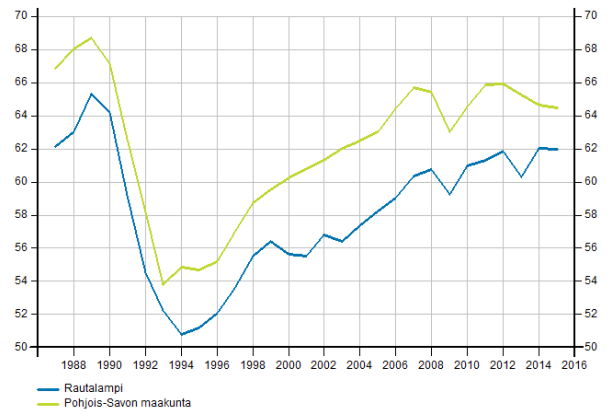
Kunnan omistamien vuokra-asuntoyhtiöiden fuusio toteutuu ohjelmakauden alussa. Vuokra-asuntokannasta tehdään kattava tarkastelu, jossa kartoitetaan olemassa olevan asuntokannan laatu ja kunto. Vuokra-asuntoyhtiöille laaditaan kokonaisvaltainen kehittämissuunnitelma ja -ohjelma, joka tähtää asuntokannan parempaan kohtamiseen markkinoilla olevaan kysyntään. Kaavoituksen saattaminen ajan tasalle on yksi kiireellisimmistä elinvoimaohjelman tavoitteista. Lisäksi kunta käynnistää aktiivisen vuoropuhelun maanomistajien kanssa ja hankkii aktiivisesti maa-alueita hyvän tonttitarjonnan aikaansaamiseksi. Erityisenä painopistealueena on omakotiasumiseen soveltuvat ranta-alueet.

Kunnassa olevien työpaikkojen lukumäärä 1987-2016



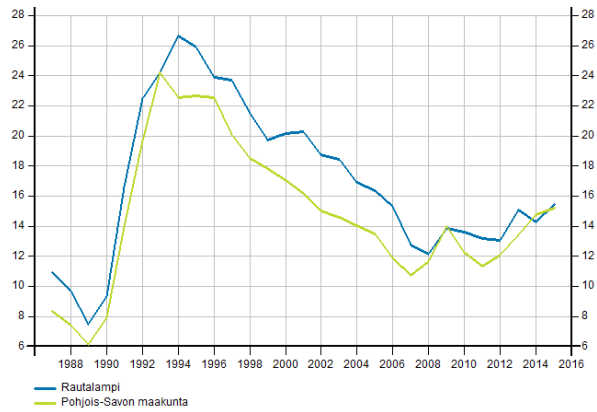
Tilastokeskus

Työllisyysaste, % 1987-2016



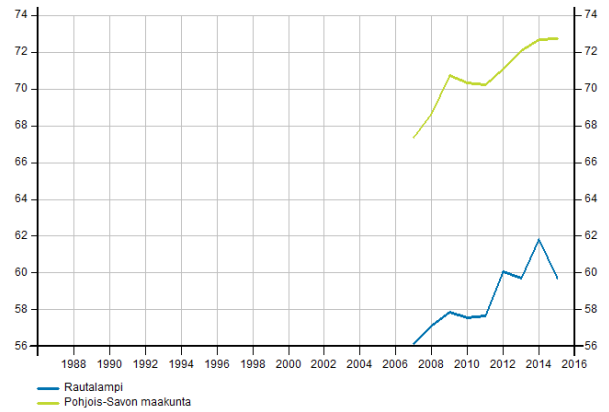
Tilastokeskus

Työttömien osuus työvoimasta, % 1987-2016



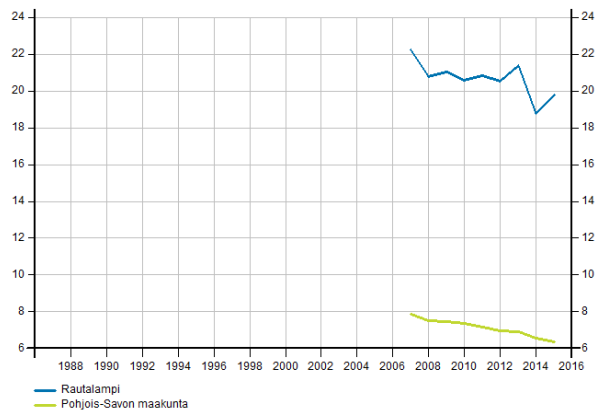
Tilastokeskus

Palvelujen työpaikkojen osuus, % 1987-2016



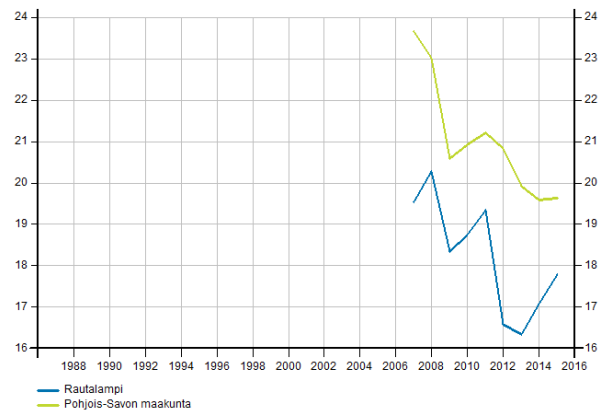
Tilastokeskus

Alkutuotannon työpaikkojen osuus, % 1987-2016



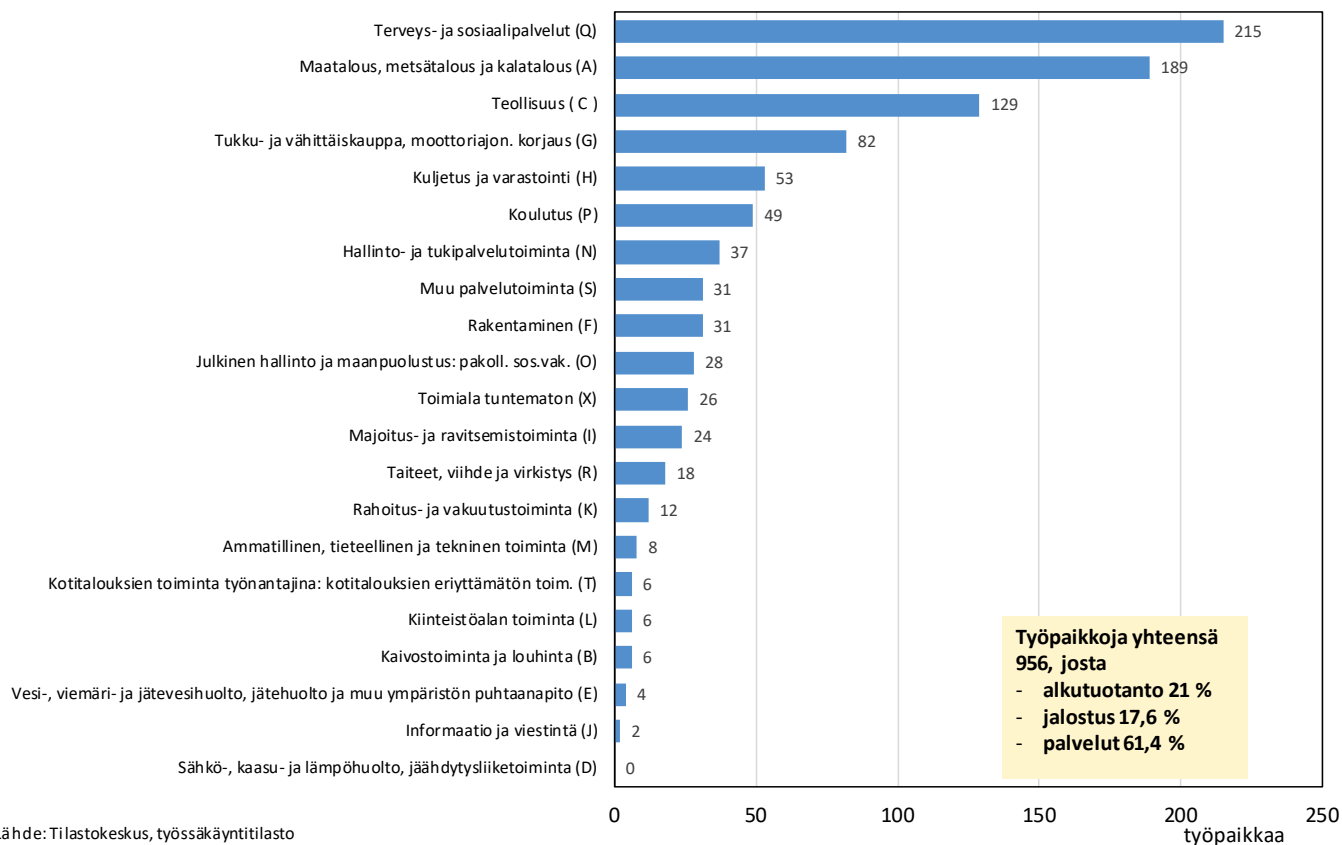
Tilastokeskus

Jalostuksen työpaikkojen osuus, % 1987-2016

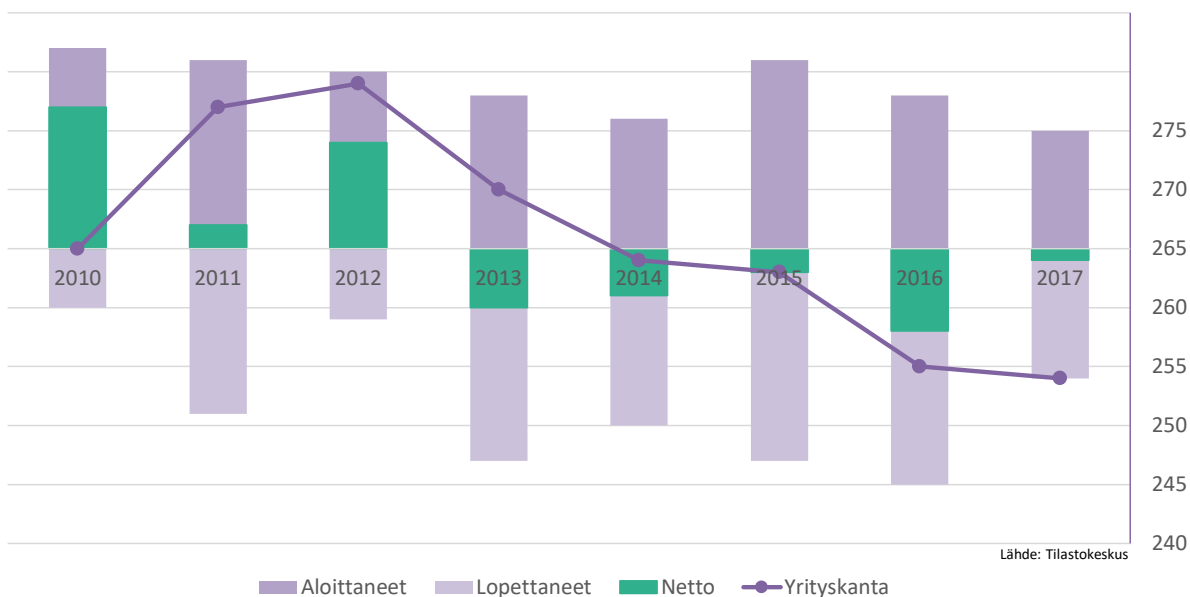


Tilastokeskus

Rautalammin työpaikat toimialoittain 31.12.2015



Yrityskanta



RAUTALAMPI 2030

”Tulevaisuuden Rautalampi on entistä elinvoimaisempi paikkakunta, joka toimii maaseudun suunnannäyttäjänä. Luontoon, kulttuurihistoriaan ja yhteisöllisyyteen pohjautuva rautalampilaisuus on elämäntapa ja identiteetti, joka tunnetaan myös kuntarajojen ulkopuolella.”

VISIO

ELINVOIMAOHJELMA 2025

SOTE-ALAN YRITYSTEN
ERIKOISTUMINEN

METSÄ
VARALLISUUDEN
HYÖDYNTÄMINEN

MATKAILUPALVELUJEN
TUOTTEISTAMINEN

PALVELURAKENTEEN
TURVAAMINEN

LÄHIRUOKA

TAVOITETTAVUUTTA
PARANTAVAT KOKEILUT

TOHOLAHDEN
YRITYSPUISTON
KEHITTÄMINEN

HYÖTY

ELÄVÄ
KUNTAKESKUS

MARKKINOINTI

KEHITTÄMISHANKKEISTA

RAUTALAMPILAISEN
HEIMON
HYÖDYNTÄMINEN

VUOKRA-ASUNTO-
JA RANTATONTTI-
TARJONTA

PAIKKA-
RIIPPUMATON **TYÖ**

KANSALLISPUISTO
YHTEISTYÖN ALUSTANA

DIGITAALISESTI
LÄSNÄOLEVA
KUNTA

VERKOSTOMAINEN
YHTEISTYÖ
YRITYSTEN VÄLILLÄ

PARAS
YRITYSILMAPIIRI

KANNATTAVAN
KASVUN
TAVOITTELU

KOKEILEVA TOIMINTAKULTTUURI

YHTEISÖLLISYYS

ASUMINEN

**HOIVA-
ALA**

**MAA- JA
METSÄTALOUS**

**TEKNOLOGIA-
TEOLLISUUS**

MATKAILU

KÄRKITOIMIALAT

TOIMENPITEET

PAINOPISTEET

TURVALLISUUS

*Tasa-arvo, inhimillisyys,
oikeudenmukaisuus,
suvaitsevaisuus ja
välittäminen.*

**KESTÄVÄ
KEHITYS JA
YMPÄRISTÖ**

TALOUDELLISUUS

*Elinvoimaisuus,
saavutettavuus ja
tehokkuus.*

**KULTTUURI JA
YHTEISÖLLISYYS**

ARVOT